

UAntwerpen deed grote bevraging bij Belgische middenveldorganisaties

“1 op 5 vreest te zullen verdwijnen”

Meer dan 1 op 5 Belgische middenveldorganisaties (23%) vindt het ‘waarschijnlijk’ tot ‘heel waarschijnlijk’ dat ze in de komende vijf jaar de boeken zal moeten neerleggen. De verminderde overheidssubsidies is een van de belangrijkste aangehaalde redenen. Dat blijkt uit een recent onderzoek van de Universiteit Antwerpen.

In het kader van een grootschalige enquête bij Belgische maatschappelijke organisaties werden 1691 organisaties bevroegd. 41% vulde de vragenlijst in. Het gaat over organisaties met leden of een achterban in Vlaanderen, de Franstalige gemeenschap of geheel België. De steekproef omvat een breed scala organisaties zoals sportverenigingen, socioculturele verenigingen, vakbonden, niet-gouvernementele organisaties (ngo’s), beroepsverenigingen en werkgeversorganisaties. Lokale en provinciale verenigingen werden niet meegenomen in de bevraging. Het onderzoek werd uitgevoerd door prof. Jan Beyers en doctoraatsstudent Frederik Heylen, beiden verbonden aan de Faculteit Sociale Wetenschappen.

“We peilden naar de werking, de politieke rol en de uitdagingen waarmee maatschappelijke organisaties vandaag de dag worden geconfronteerd”, legt Heylen uit. “Uit de cijfers blijkt dat 23% van de middenveldorganisaties de kans groot acht dat ze tussen dit en vijf jaar niet meer zullen bestaan. We zien een verschil tussen de deelstaten en het federale niveau. Met 20% schatten federale organisaties hun situatie iets gunstiger in. Maar liefst 27% van de Franstalige organisaties en 23% van de Nederlandstalige organisaties denkt te zullen verdwijnen. Een verrassend resultaat, ook omdat Belgische middenveldorganisaties in vergelijking met andere Europese landen toch over aanzienlijke middelen beschikken. Een ruime meerderheid (63%) heeft een werkingsbudget van meer dan 100 000 euro en stelt drie voltijdse equivalenten tewerk.”

Gevolg van de besparingen

Een analyse van de belangrijkste uitdagingen waarmee middenveldorganisaties vandaag de dag geconfronteerd worden, levert een gedeeltelijke verklaring op. Heylen: “Uit de gegevens blijkt dat het wegvallen of verminderen van overheidssubsidies veruit de belangrijkste uitdaging is voor het voortbestaan van deze organisaties. Dit is het geval voor maar liefst 71% van de Nederlandstalige organisaties, 78% van de Franstalige en 38% van de federale organisaties. Gemiddeld maken overheidssubsidies dan ook 35% uit van hun totale werkingsbudget (39% voor Nederlandstalige organisaties, 58% voor Franstalige organisaties en 17% voor federale organisaties).”

“We wisten natuurlijk al langer dat de besparingen van de afgelopen jaren gevolgen zouden hebben, maar nu zien we dit in concrete cijfers en kunnen we stellen dat ongeveer een vijfde van het middenveld de kans loopt om te verdwijnen”, zegt prof. Jan Beyers. “In de top vijf van belangrijkste uitdagingen vinden we verder technologische veranderingen (bijvoorbeeld de opkomst van nieuwe media), veranderingen in publieke opinie, wettelijke onduidelijkheden en vergrijzing van het ledenbestand.”

Deze enquête kadert in een breder internationaal project (CIG-survey project) waarin soortgelijke bevragingen werden uitgevoerd in Nederland, Slovenië, Zweden en op het Europese niveau. Bijkomende enquêtes zijn gepland voor Polen, Spanje en Litouwen. Meer informatie over dit onderzoek is beschikbaar op www.cigsurvey.eu. Naast een uitgebreider rapport en wetenschappelijke publicaties zullen na verloop van tijd ook de data beschikbaar zijn voor verdere analyse. Het onderzoek werd uitgevoerd met de financiële steun van het Fonds Wetenschappelijk

Onderzoek-Vlaanderen (FWO: G032814N) en de European Research Council (ERC-2013-CoG 616702-iBias).

Meer weten?

Prof. dr. Jan Beyers, ACIM onderzoeksgroep, Universiteit Antwerpen: jan.beyers@uantwerpen.be

Frederik Heylen, ACIM onderzoeksgroep, Universiteit Antwerpen: frederik.heylen@uantwerpen.be